

Gemeente Rotterdam

Ontwerp-herziening Omgevingsvisie Oostflank

Technische sessie
raadscommissie

21 juni 2023

Agenda technische sessie 21 juni 2023

1. Toelichting op proces en inhoud herziening omgevingsvisie Oostflank
 - Focus ligt op verstedelijking
 - In september/oktober 2022 toelichting en debat stadsbrug, HOV-lijn en station
2. Beantwoorden vragen in groepen:
 - a. Mobiliteit, inclusief nieuwe stadsbrug, hoogwaardige tramlijn en station Stadionpark
 - b. Verstedelijkingsopgave; goede groei in relatie tot sport, volkstuinen, groen en water
 - c. Proces: planning, besluitvorming, type besluiten en samenhang andere processen
3. Afsluiting en vervolgproces

Inhoud presentatie

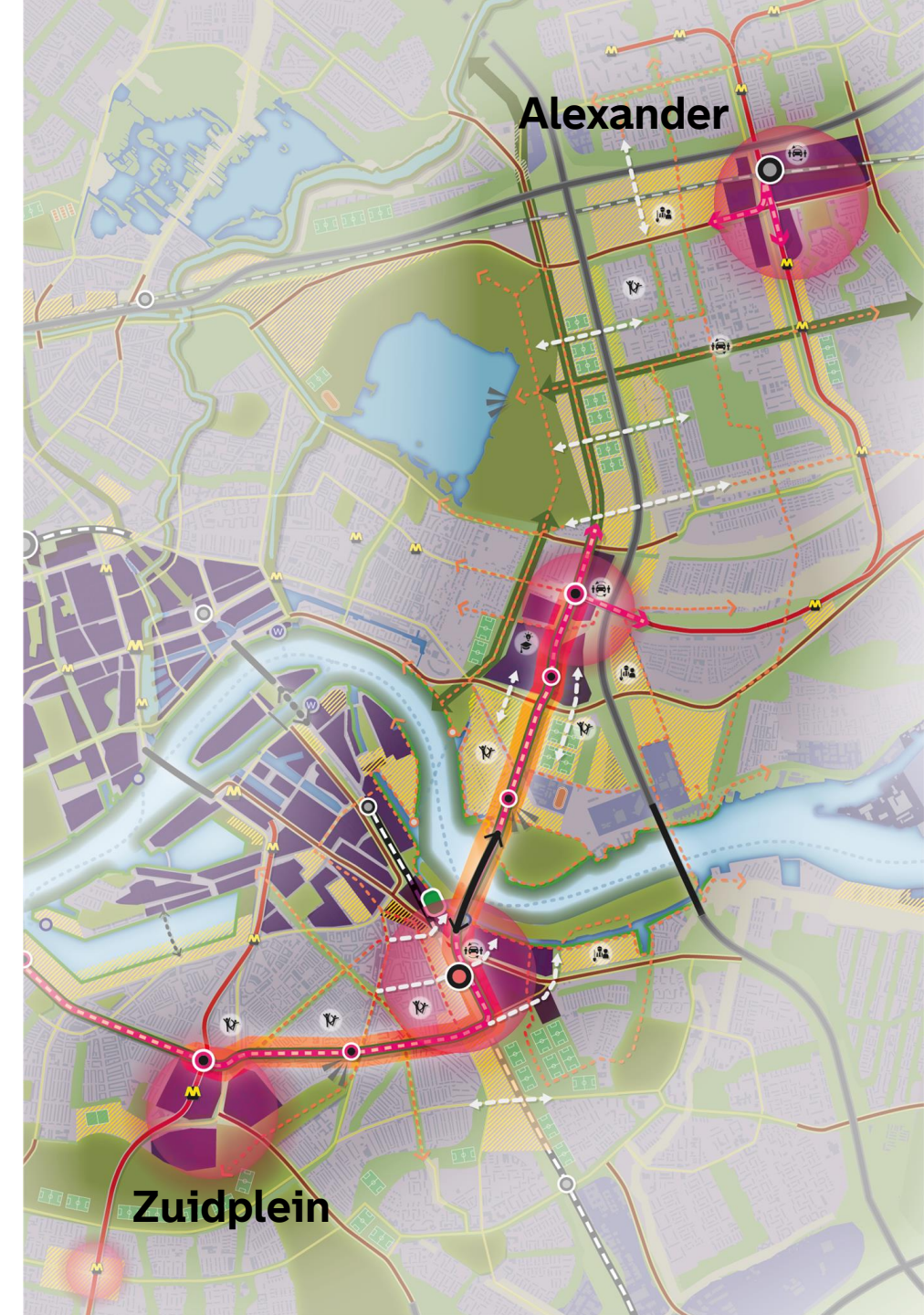
1. Context en proces:
 - Aanleiding herziening omgevingsvisie
 - Herziening omgevingsvisie irt andere processen (procesplaat)
 - Welke besluiten worden er gevraagd?
 - Planning besluitvorming
2. Toelichting inhoud:
 - Ambities goede groei
 - Gebiedskeuzes
 - Toelichting nieuwe omgevingsvisie kaart
3. Participatie van inwoners, wijkraden en andere betrokkenen
4. Conclusies milieu- en omgevingseffectrapportages

Introductie

Waar komen we vandaan?

Omgevingsvisie Rotterdam kiest voor goede groei en oeververbinding in Oostflank:

- 20.000 – 30.000 woningen in diverse woonmilieus en segmenten, voor alle doelgroepen
- Impuls in **hoogwaardig openbaar vervoer** is randvoorwaarde voor verdichting: nieuwbouw koppelen aan nieuwe oeververbinding
- **Arbeidsplaatsen** groeien mee met woningen, werklocaties ontwikkelen naar toekomstbestendige, gemengde gebieden
- Goede **voorzieningen** voor aantrekkelijke, inclusieve stad
- **Onderwijs** op alle niveaus, bereikbaar voor iedereen
- Versterken **sportcirkel**: behoud aanbod sportvelden in nabijheid, ontwikkelen richting sportcomplex van de toekomst
- Versterken **groenstructuur** en groene verbindingen
- **Klimaatbestendig, circulair en energiezuinig** als uitgangspunt, bijdragen aan transitie bestaande wijken

Afspraken met het Rijk over voorkeursalternatief oeververbinding

- NOVI / NOVEX: Oostflank een van de grootschalige woningbouwlocaties in nationale omgevingsvisie en bouwopgave

Afspraken BO MIRT – nov 2022

- Nieuwe stadsbrug tussen Kralingen en IJsselmonde
- Hoogwaardige tramverbinding tussen Zuidplein en Kralingse Zoom
- Sprinterstation Stadionpark
- 35.000 woningen in Oostflank, waarvan 30.000 in Rotterdam
- Planologische verankering mobiliteit & verstedelijking in Omgevingsvisie Rotterdam

Welke stukken liggen nu ter inzage (zienswijzeprocedure)?

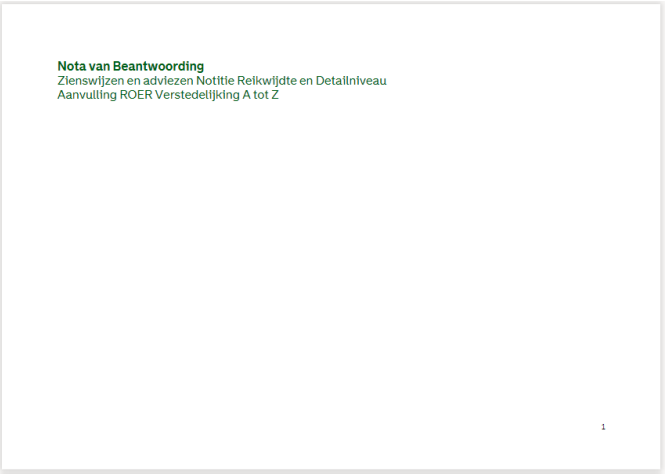
Ontwerp-herziening omgevingsvisie

Aanvulling ROER Verstedelijking

Nota van beantwoording zienswijzen NRD

MER MIRT

Wat ligt hieraan ten grondslag (bijlagen)?

Omgevingsrapportage

Ontwikkelvisie en -strategie

Welke besluiten werken we naar toe in het najaar?

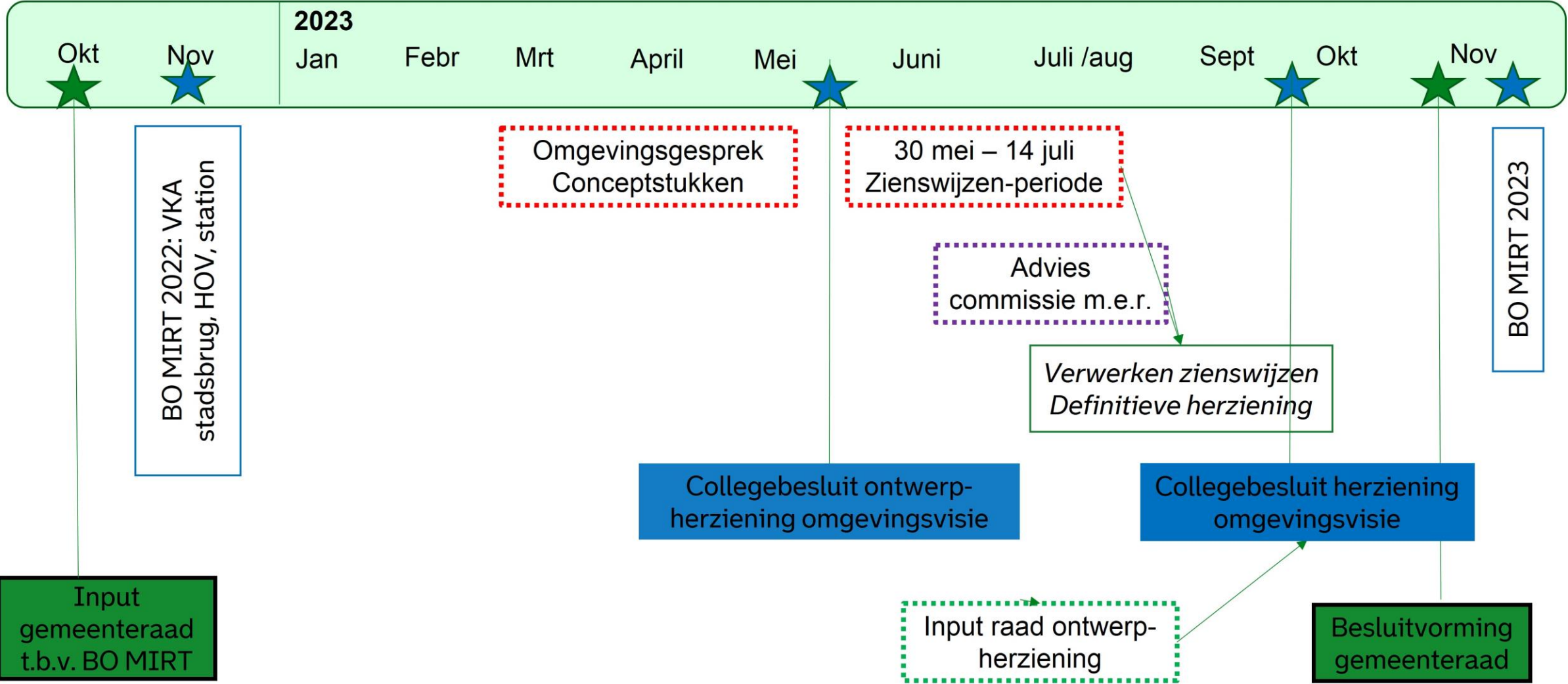
Vaststellen door gemeenteraad:

1. **Herziening Omgevingsvisie** met als bijlagen ter onderbouwing:
 - a. Nota van beantwoording zienswijzen
 - b. **Milieu- en omgevingseffectrapportages**, inclusief evt aanvulling nav zienswijzen of adviescommissie m.e.r.
 - c. Ontwikkelvisie en – strategie Oostflank
2. **Dekkingsvoorstel** Rotterdamse bijdrage stadsbrug + **kredietvoorstel** voorbereidingskosten planning- en studiefase

Besluiten door college, ter informatie aan gemeenteraad:

1. **Bestuursovereenkomst** stadsbrug, HOV en station Stadionpark

Hoe ziet planning eruit?

**Toelichting
omgevingsvisie i.r.t.
andere processen /
projecten**

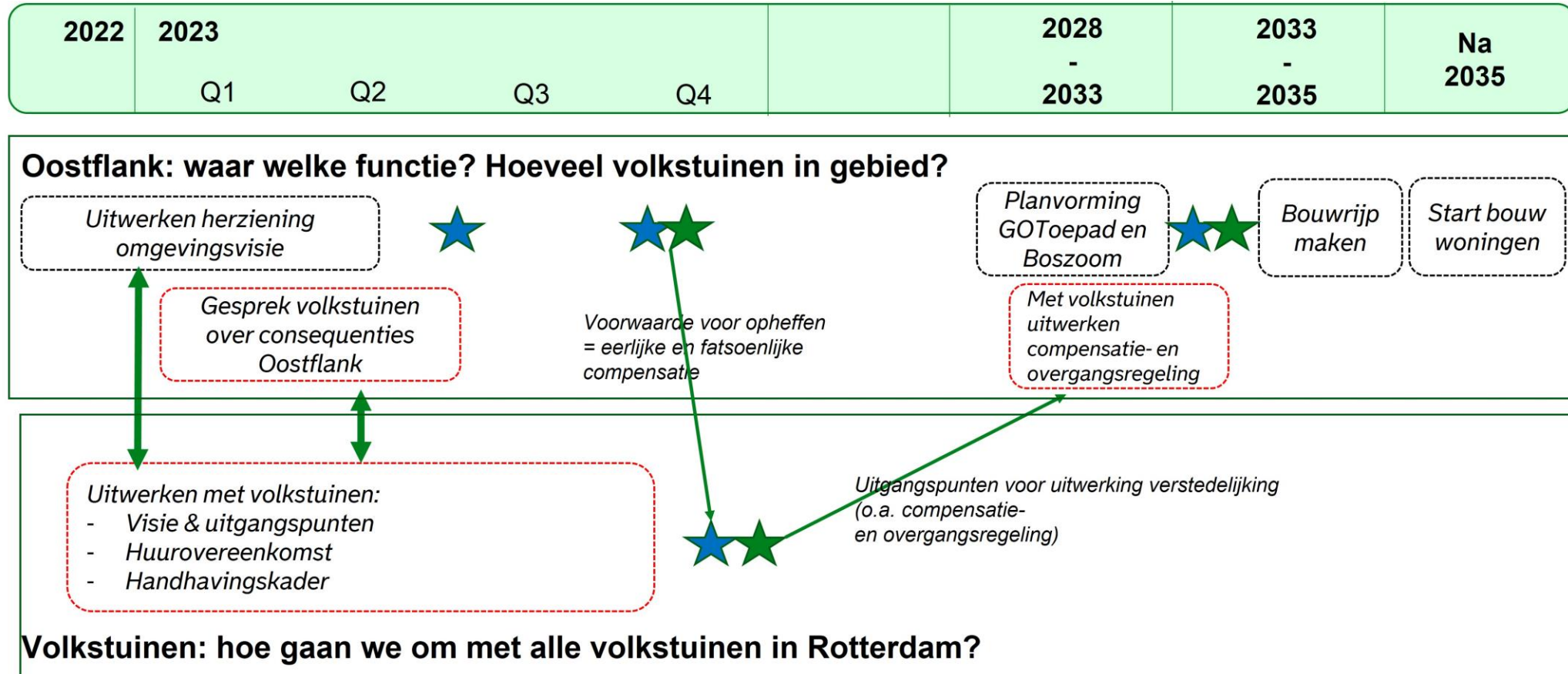
Wat legt de herziening omgevingsvisie vast?

- Kenmerken omgevingsvisie:
 - Ambities en visie op fysieke leefomgeving voor lange termijn (hoofdpijnen)
 - Alleen binden voor gemeente, niet voor andere partijen
 - Geeft kaders en uitgangspunten voor verdere ontwikkeling
 - Agendeert nieuwe projecten en ontwikkelingen voor verdere uitwerking
- Formele inspraak omgeving via zienswijzen, te wegen door de gemeenteraad
- Bezwaar en beroep in pas aan de orde bij verdere uitwerking (bestemmingsplan/omgevingsplan)
- Voorliggende herziening vervangt hoofdstuk A-Z in deel 6 (gebieden) in huidige omgevingsvisie

Wat legt de herziening omgevingsvisie voor Oostflank vast?

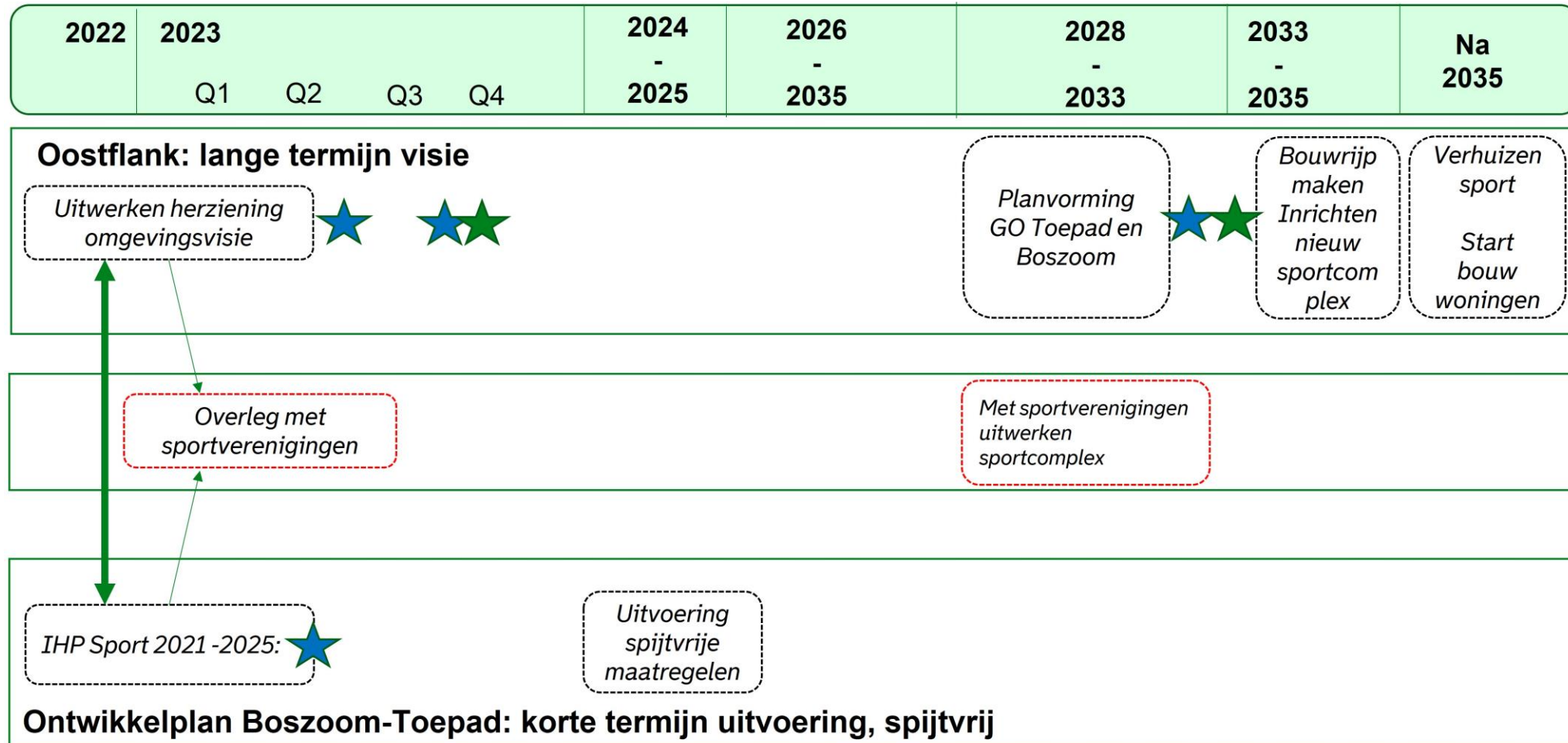
- Ambities voor goede groei conform huidige Omgevingsvisie
 - Ongedeelde stad
 - Sterke centra
 - Vitale wijken
- Nieuwe gebiedskeuzes als leidende principes voor ontwikkeling van het gebied
 - Aangescherpt en uitgebreid t.o.v. huidige Omgevingsvisie
 - 12 gebiedskeuzes
- Nieuwe omgevingsvisiekaart
 - Ruimtelijk raamwerk: groenstructuur, mobiliteitsstructuur, energie → inclusief stadsbrug, HOV en station
 - Programma: locaties voor wonen, werken, voorzieningen, sport
- Bovenstaande keuzes hebben (op termijn) consequenties voor huidige functies in het gebied
- Omgevingsvisiekaart agendeert nieuwe projecten om verder uit te werken:
 - Gebiedsontwikkelingen
 - Kwaliteitsingrepen t.a.v. groen, mobiliteit, energie, klimaat, sport

Samenhang Oostflank – visie volkstuinen

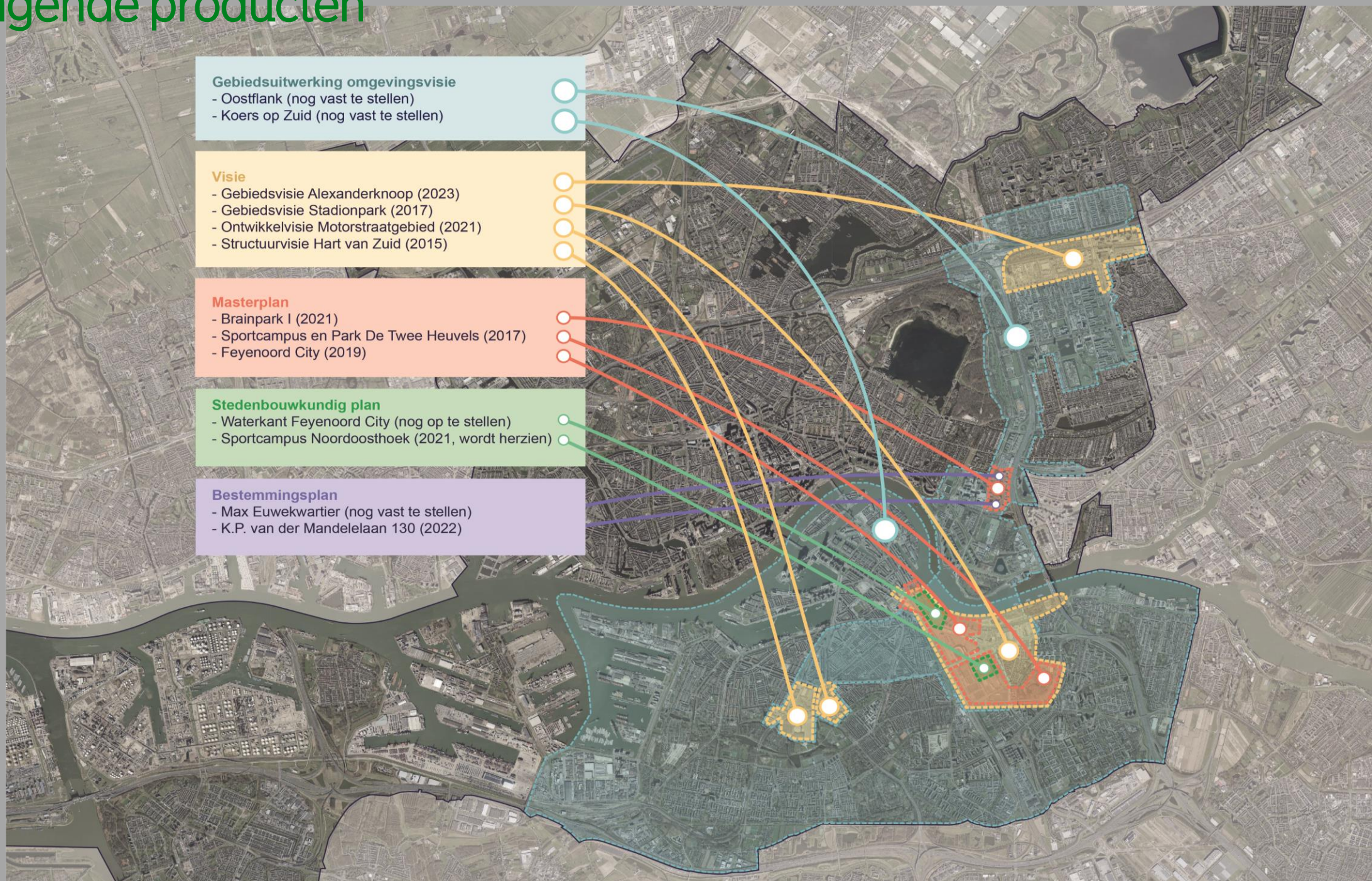

- ★ Besluitvorming college
- ★★ Besluitvorming raad

Samenhang Oostflank – ontwikkelplan Boszoom-Toepad

Samenhangende producten

Participatie

Uitgangspunten omgevingsaanpak

- Grote opgave vraagt om kleinschalige aanpak
- Bottom up opgebouwd: vanuit de wijken
- Maatwerk per wijk: aansluiten bij dynamiek en netwerken in de wijk
- Duidelijkheid over aard van de participatie en ruimte voor inbreng
- Duidelijkheid over wat we hebben gedaan met de input

Aanpak in 3 fases

1. Verkenningfase (2021)

In gesprek over ambities, doelen, basiswaarden, kwaliteiten en opgaven

2. Samen bouwen met serious games (2022)

In gesprek over voor- en nadelen van verschillende verdichtingsscenario's

3. Presenteren concept ontwikkelvisie Oostflank

Informereren over concept-plannen, in gesprek over kansen en bedreigingen.

2021

Activiteiten van de omgevingsaanpak

Meet-ups van A tot Z
25, 27 en 28 januari 2021

Omgevingswandelingen Hillesluis en de Veranda
18 mei 2021

Omgevingswandelingen Lage Land en Boszoom
29 mei 2021

Atelier met interviews Kralingen-Oost
23 juni 2021

Omgevingswandeling Alexanderknoop: Alliantie en 'Pleindagen'
Juni en juli 2021

Omgevingsfietsstochten De Esch
13 juli 2021

1* Brede Omgevingsdialoog
3 november 2021

2022

Werkplaats de Esch en Kralingen-Oost (online)
31 januari 2022

Werkplaats Hillesluis en de Veranda (online)
15 februari 2022

Werkplaats Lage Land en Alexanderknoop (online)
21 februari 2022

Wijkbriefing Hillesluis
31 maart 2022

2* Brede Omgevingsdialoog
12 april 2022

2023

In gesprek met de wijkraden
7 februari 2023

Omgevingstafel met professionele partners
20 maart 2023

Bilaterale gesprekken met professionele partners
maart en april 2023

Gesprek met de volkstuinverenigingen
7 april 2023

Bijeenkomst met de sportverenigingen
12 april 2023

Discussiebijeenkomst wijkraden Prins Alexander
19 april 2023

Discussiebijeenkomst wijkraad Kralingen en bewonersverenigingen
20 april 2023

3* Brede Omgevingsdialoog
11 mei 2023

Rode draden uit omgevingsproces

1. Zorg over **leefkwaliteit** rondom grootschalige **infrastructuur**
2. Groeiende behoefte aan veilige en aantrekkelijke routes voor **fietzers en voetgangers**
3. Behouden en versterken van **voorzieningen** in de wijken
4. Voorkom concurrentie stedelijke centra met lokale buurtcentra, focus op stedelijke voorzieningen
5. Gebruik verdichting als sleutel voor **sociaal-maatschappelijke opgaven**
6. Slimme woningprogrammering voor iedere wijk, sluit aan bij **huidige DNA en behoefte**
7. Kwaliteitsimpuls voor **openbare ruimte**
8. Sociaal programmering van buitenruimte
9. Meer betekenis geven aan groen
10. Voorkom aantasting van bestaande **groene parels** en maak groene verbindingen

Ambities en opgaven Oostflank

Opgaven voor de stad

- Behoefte aan nieuwe woningen
- Bereikbaarheid en vervoersarmoede (op Zuid)
- Klimaatadaptie: meer ruimte voor water en groen
- Werklocaties een impuls geven
- Energietransitie

Aansluiten bij kansen en uitdagingen in het gebied

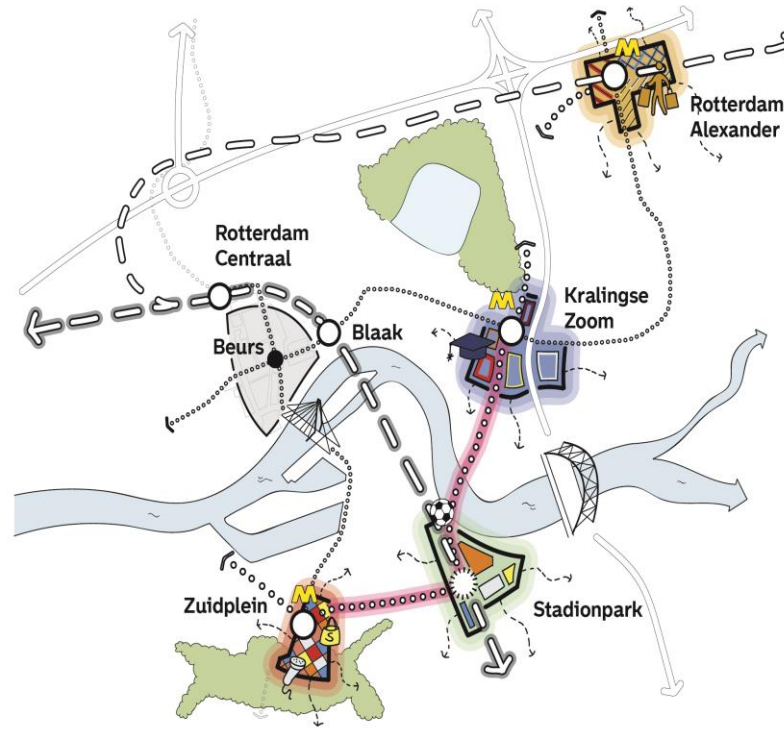

De drie ambities...

Ongedeelde stad

Verbinden door verdichten
Netwerk van groen –
nieuw rivierpark

Sterke centra

Stedelijke centra die elkaar en
bestaande centra aanvullen
Verbonden door nieuwe OV-lijn

Vitale stadswijken

Verbeteren van de leefomgeving
en woningaanbod
Versterken van voorzieningen
Verduurzaming

2. Gebiedskeuzes: leidende principes voor ontwikkeling

Groenstructuur als basis

Verbinden groen in de stad met de rivier en regionale landschappen

- **Stevige groenstructuur** basis voor alle ontwikkelingen
- **Groengebieden** voor bewoners aansluiten op regionale landschappen

Bodem en water sturend

Toevoegen veel lokaal groen en water voor klimaatadaptieve wijken

- **Klimaatadaptief** bouwen: lage polders & buitendijks
- Ruimte voor **waterberging** bij hevige regels
- Beperking van **hittestress** in warme zomer
- Lokaal aantrekkelijk **groen** in buurten

Behouden en versterken sportvoorzieningen

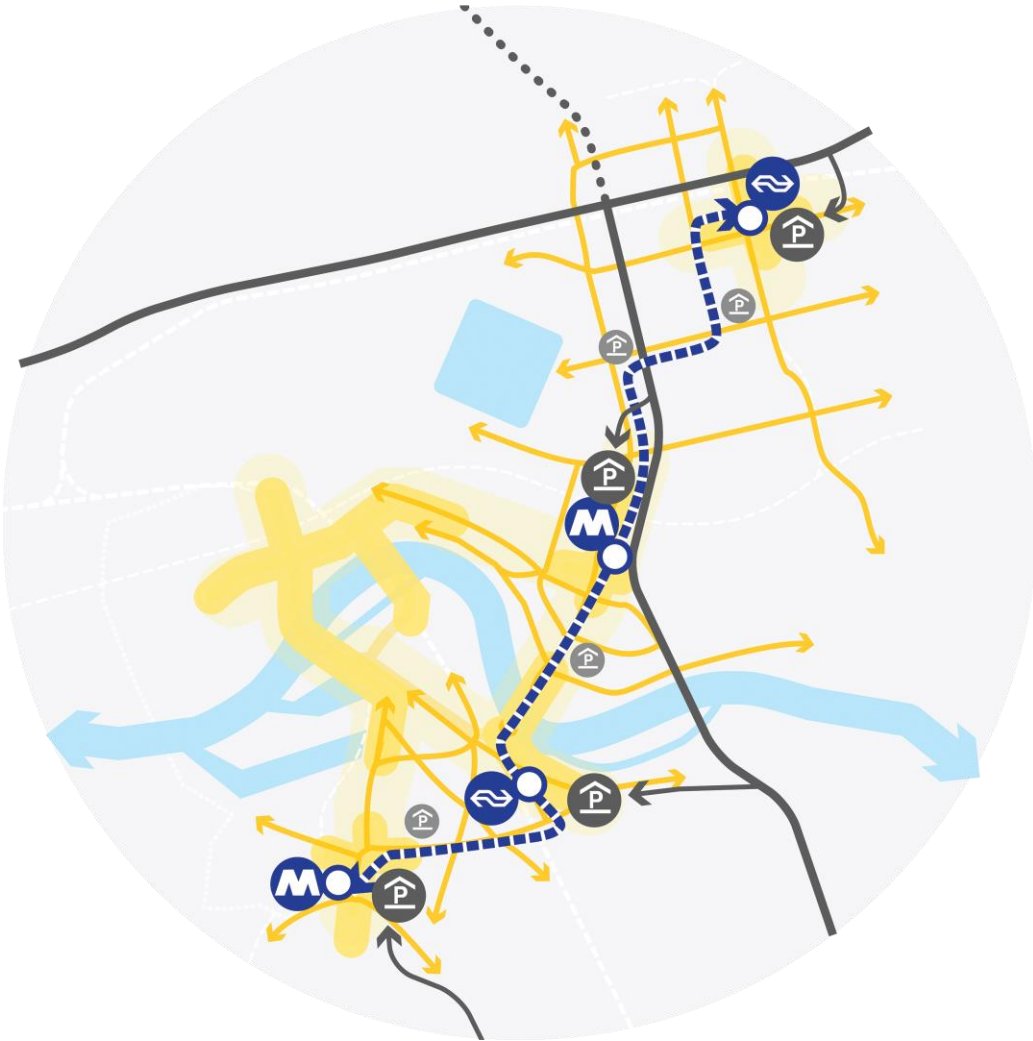
- Behoud areaal aan sportvelden
- Streven naar **grote, multifunctionele complexen** die intensief gebruikt worden
- Schuif verenigingen

Nieuwe stadsbrug en hoogwaardige tramlijn

- Nieuwe brug met HOV-lijn als ruggengraat voor verstedelijking en kansen voor mensen
- Fase 1: HOV Zuidplein – Kralingse Zoom
- Fase 2 (>2035): Kralingse Zoom – Alex.
- Aansluiting op nieuw **Station Stadionpark** en daarmee op Oude Lijn

Mobiliteitssysteem in balans

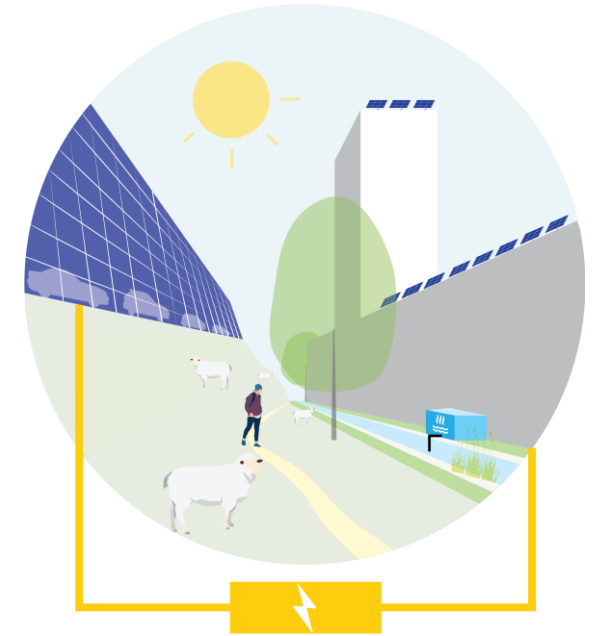
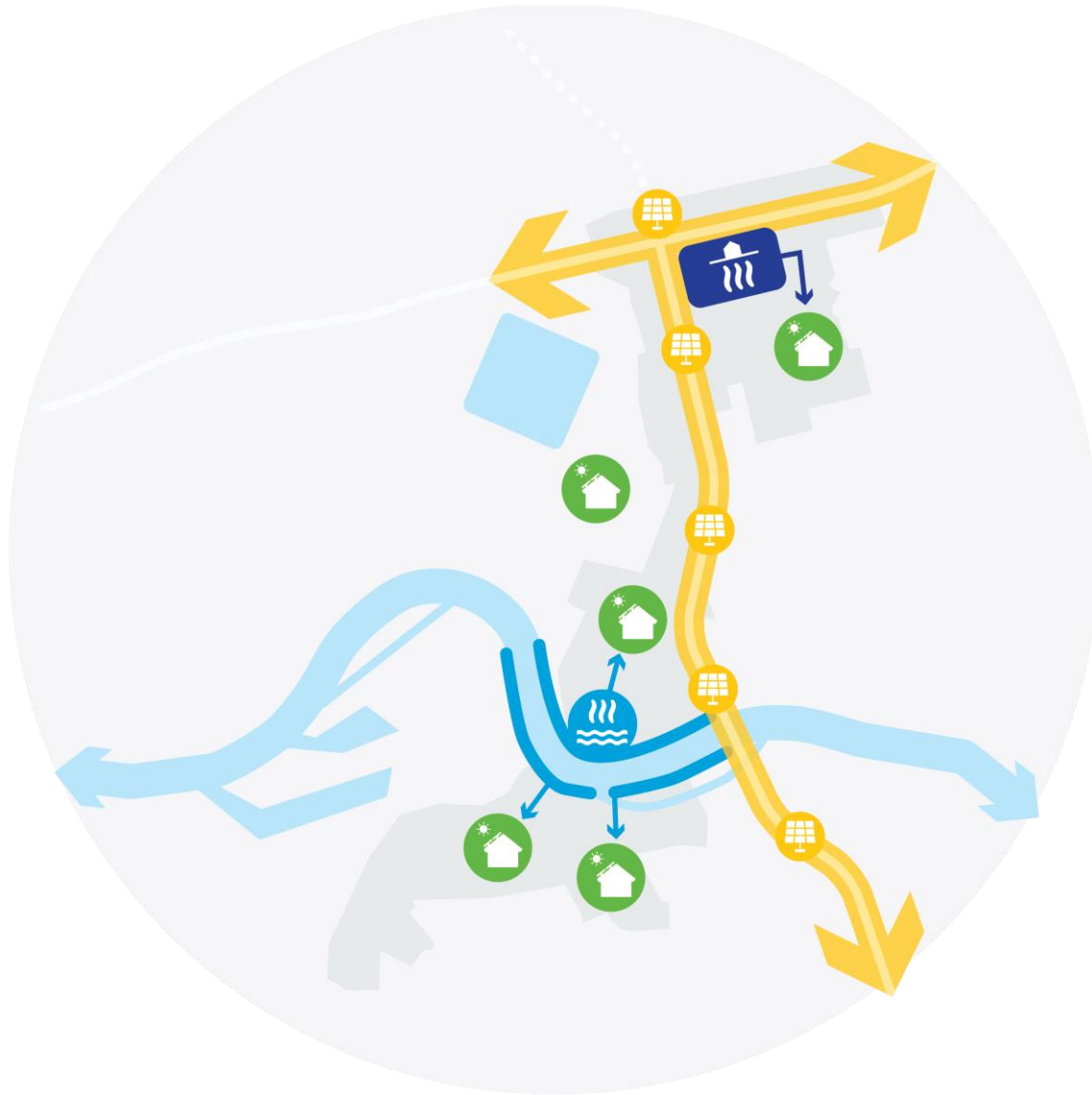
- Beter **openbaar vervoer**
- Investeren in verbindingen voor **fiets en voetganger**
- Nieuw **autoluwe** verbinding over stadsbrug
- Autoverkeer neemt nauwelijks toe
- Faciliteren **stedelijke logistiek**

Gemengde buurten waar alles om de hoek te vinden is

- Alles wat je nodig hebt **nabij**; '15-minuten buurten'
- **Woningen** voor elke doelgroep in elke wijk
- **Voorzieningen** groeien mee met de stad en worden intensiever benut
- **Werk** groeit mee, we reserveren ruimte voor verschillende soorten

Oostflank als aanjager voor de energietransitie

- Verminderen **verbruik** van energie
- Nieuwe systemen voor **transport** van energie
- Nieuwe duurzame **bronnen**

Investeren in vitale wijken en vitale bewoners

- Ingrepen in het **fysieke** domein combineren met inzet op het **sociale** domein
- Onderwijs, werk, stages, programmering, ontmoeting
- **Samen met partijen in de stad** uitwerken wat er nodig is

3. Wat betekent dat concreet?

Omgevingsvisiekaart Oostflank

Programma	Aantallen min	Aantallen max
Woningen totaal	27.000	31.700
Ruimte voor werklocaties (arbeidsplaatsen)	20.650	26.350
Ruimte voor voorzieningen	420.000 m2 (8.000 banen)	466.000 m2 (9.500 banen)

Landschap en openbare ruimte

- Bosrijk en ecologisch groen
- Parken
- Groene lanen en straten
- Sport
- Buurttuinen
- Dijken
- Water
- Water(gangen) / singels
- Buurtparken / waterpleinen
- Openbare ruimte centrummilieu

Stedelijk netwerk

> Openbaar vervoer en mobiliteitshubs

- Spoorweg met station
- Nieuw station
- Metro
- Tram
- Nieuwe HOV-tram fase 1
- Nieuwe HOV fase 2
- Nieuwe HOV-bus
- OV-knooppunthub (train, metro, tram en/of bus)
- Regiohub / P+R locatie
- Hub stadslogistiek

> Langzaam en gemotoriseerd verkeersnetwerk

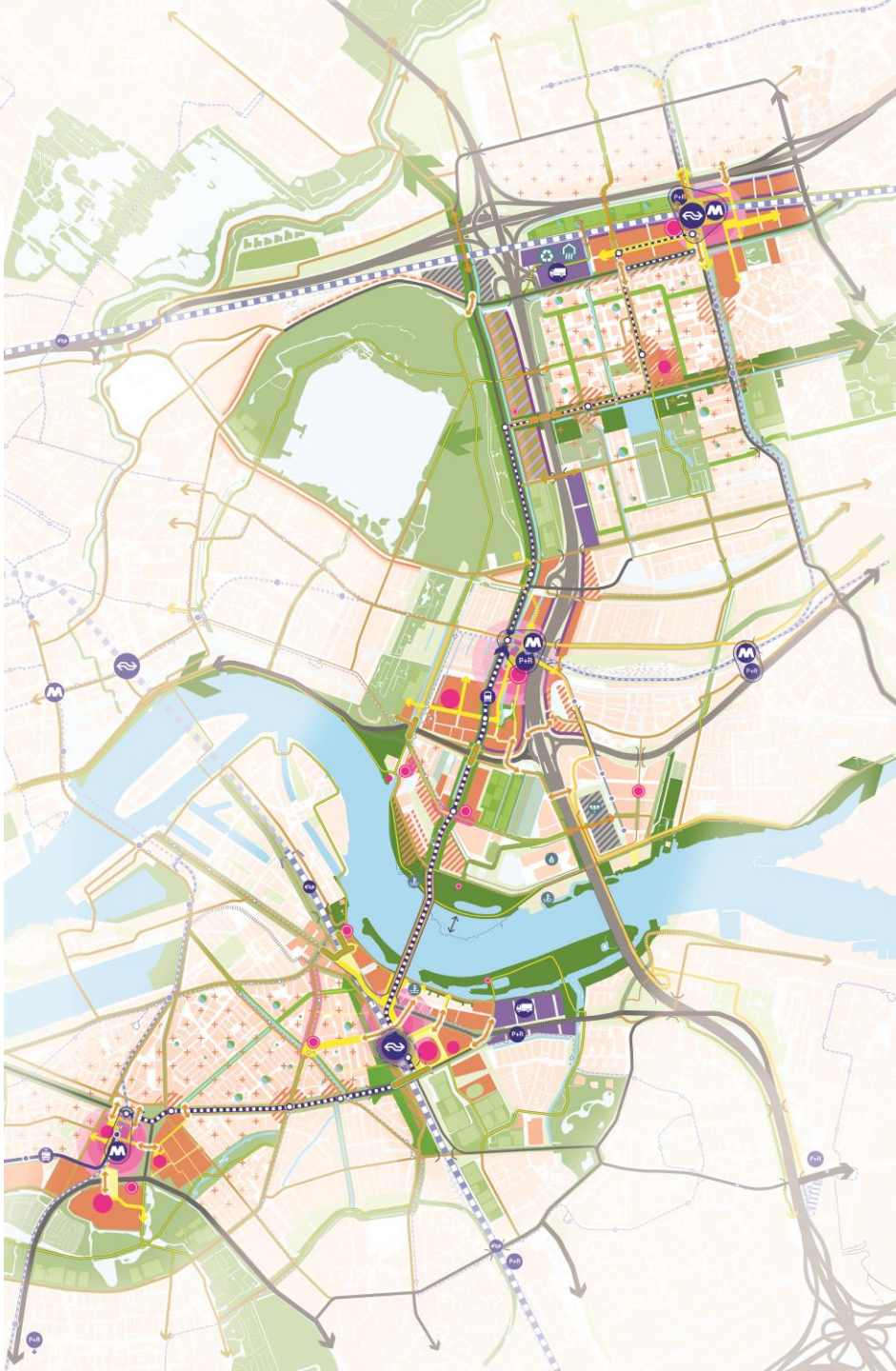
- Hoofdontsluiting nationaal/regionaal
- Stedelijke hoofdontsluiting
- Gebiedsontsluitingsweg
- Mobiliteitsnetwerk (auto en fiets)
- Metropolitane fietsroutes en snelfietsroutes
- Recreatief fietsnetwerk
- Onderdoorgang langzaam verkeer verbeteren
- Onderdoorgang langzaam verkeer toevoegen
- Goede oversteek realiseren

> Energie en grondstoffen

- Zoekgebied geothermiebron
- Zoekgebied aquathermie
- Circulaire hub
- Drinkwaterproductie
- Zoeklocatie riothermie

Programma

- Bestaand stedelijk gebied
- Bestaand stedelijk gebied buiten Oostflank
- Hoogstedelijk centrum / zoekgebied stedelijke voorzieningen
- Gemengde stadsbuurt (wonen, werken, voorzieningen)
- Klimaatadaptieve stadsbuurt (wonen, werken, voorzieningen)
- Zoekgebied verdichting
- Zoekgebied lichte gerichte transformatie / verdichting
- Bedrijfsintensiveringsgebieden
- Recreatief / bedrijvigheid met groen karakter
- Werkprogramma als geluidsbuif
- Lokale wijkcentra
- Bestaand stedelijke / gebied / buurt bestemmingen
- Zoekgebied stedelijke / gebied / buurt bestemmingen

Realiseren ambities vraagt investeren in goed ruimtelijk raamwerk (groen, mobiliteit, energie, knooppunten)

Strategische agenda:

1. Nieuwe HOV-lijn Zuidplein – Kralingse Zoom – Alexander
2. Van volkstuin naar buurttuin
3. Sportcomplexen van de toekomst
4. Rivierpark Noord en Zuid
5. Bos-as van Schollebos naar Kralingse Bos
6. Stationsgebied Stadionpark
7. Abram van Rijckevorselweg
8. Beperken impact grote infrastructuur
9. Sterke centra met goede verbindingen naar buurt en topkwaliteit openbare ruimte

Strategische programma's

A. Programma Sociaal

Kansen voor mensen, sociaal-maatschappelijke ingrepen om gebiedsontwikkelingen maximaal ten goede te laten komen aan bestaande wijken

B. Programma Klimaat en water

Aansluitend bij Rotterdams Weerwoord, verdere uitwerking principe 'water en bodem sturend'

C. Programma schone mobiliteit

Aansluitend bij Rotterdamse Mobiliteitsaanpak: verbeterde fietsroutes, uitbreiding P+R-capaciteit, aanjagen deelmobiliteit

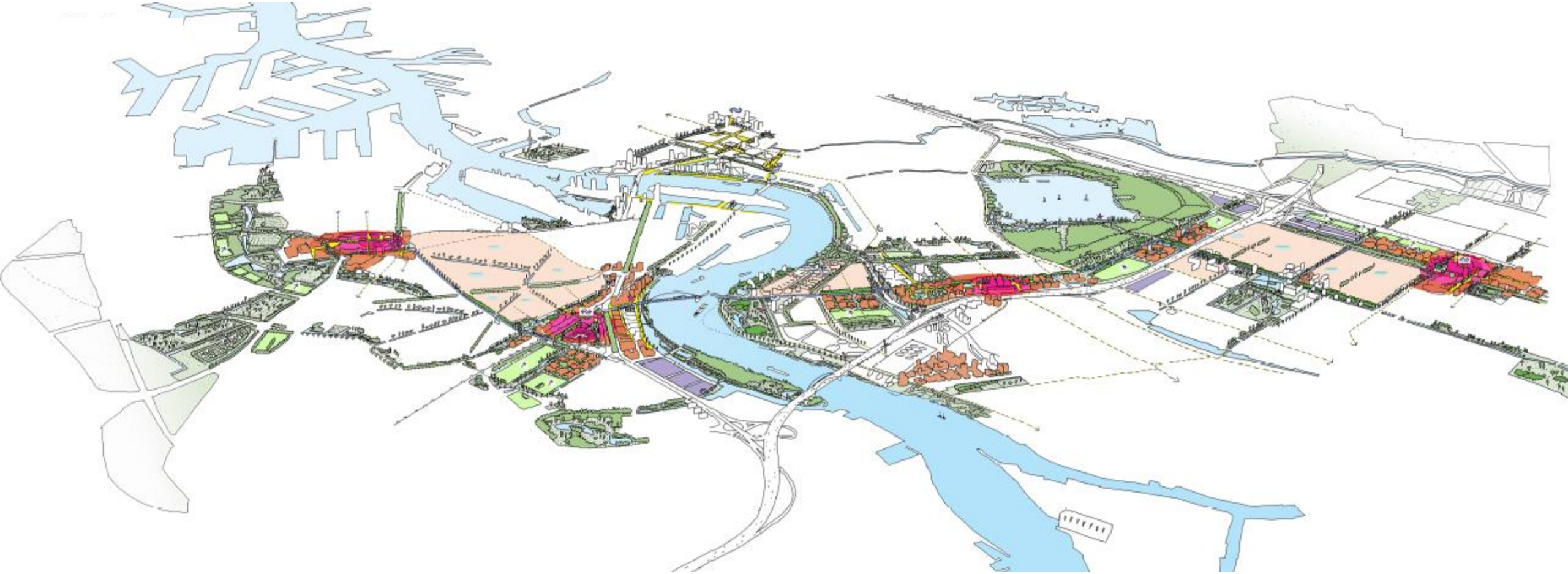
D. Programma energietransitie

Nieuwe bronnen voor energieopwekking (geothermie, zonnepanelen), uitbreiding warmtenet, aansluiting opgave bestaande wijken

Consequenties van visie voor huidige situatie

- Aanleg van stadsbrug vraagt verruiming rivier en aanpassing Polder de Esch
- Volkstuincomplexen ATV Ommoord, VTV De Venhoeve en ATV Kweeklust moeten worden opgeheven om ruimte te maken voor verstedelijking en sport
- Veel van de sportverenigingen moeten verhuizen naar nieuw complex
- Transformatie van kantorenlocaties en bedrijventerreinen

Toekomstbeeld

4. Hoe komen we tot realisatie?

Ontwikkeling in samenhangende deelgebieden met eigen strategie

Uitgangspunten ontwikkelstrategie:

- Ambitie is hoog: 30.000 woningen in bestaande stad, stadsbrug en tram, kwaliteitsmaatregelen.
- Ontwikkelvisie (en herziening omgevingsvisie) biedt **kaders**, maakt **afhankelijkheden** inzichtelijk en geeft **randvoorwaarden** mee voor vervolg
- Realisatie valt uiteen in **meerdere gebiedsontwikkelingen en projecten**, verspreid over periode tussen nu en minimaal 2040
- Iedere gebiedsontwikkeling kent zijn eigen karakteristieken: planning, fasering, risico's, samenwerking met de partners, business case
- Gemeente kan dit niet alleen: **publiek-private samenwerking** is nodig, medewerking en cofinanciering vanuit andere overheden
- Continu gesprek met **omgeving**

Fasering

Grofweg 3 fases gekoppeld aan grote ingrepen:

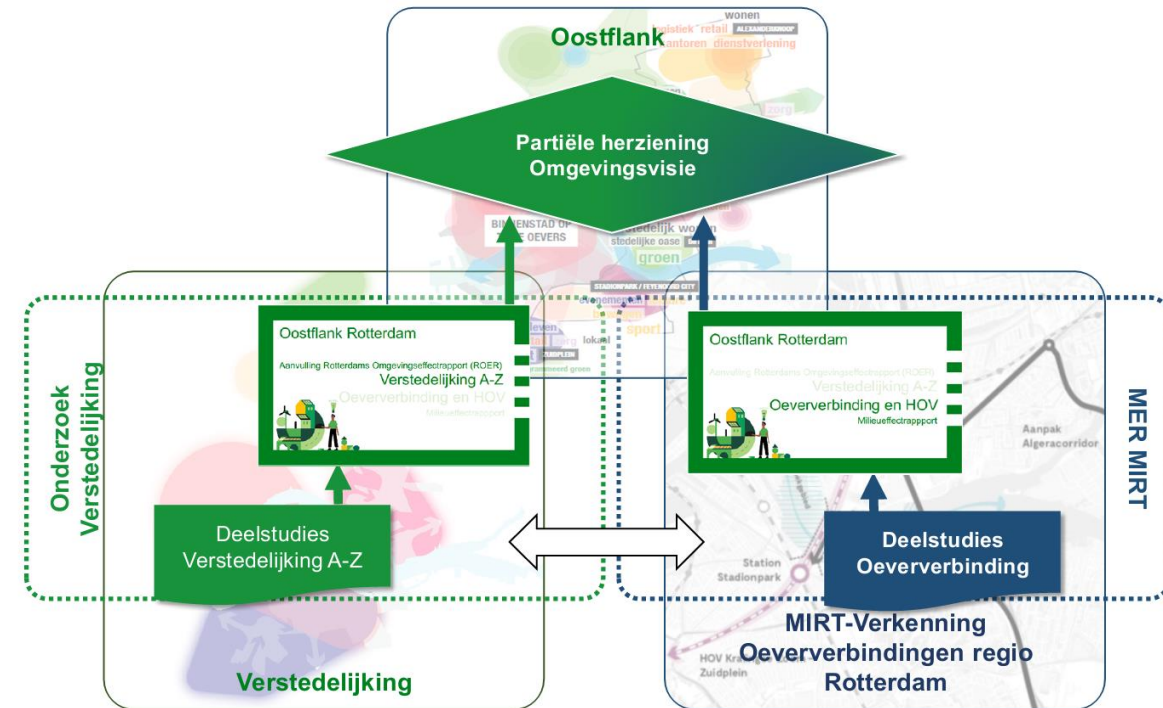
2023 - 2030	Lopende gebiedsontwikkelingen / voorbereiden stadsbrug + tram • 1^e fase Alexanderknoop, Brainpark I, Esch-West, 1^e fase Feyenoord City, Hart van Zuid
2030 – 2035	Realisatie stadsbrug + tram / voorbereiden schuifoperatie sport en volkstuinen • 2^e fase Alexanderknoop, Brainpark II, metrostation Kralingse Zoom, voorbereiding Toepad, 2^e fase Feyenoord City, inclusief stationsomgeving
2035 – 2040	Doortrekken tramverbinding naar Alexander / Bos-as • 3^e fase Alexanderknoop, Toepad, Boszoom

Verdichting en ontwikkeling bestaande wijken Lage Land en Bloemhof/Hillesluis gedurende hele periode.

Aanvulling ROER

Herziening omgevingsvisie en milieueffectrapportages

- Herziening Omgevingsvisie Rotterdam vraagt MER-rapportage als onderbouwing
- Voorliggende herziening legt zowel verstedelijking als keuze voor stadsbrug + tram vast
- Milieu- en omgevingseffecten worden in twee rapportages onderbouwd:
 - Aanvulling Rotterdamse OmgevingsEffect Rapportage (ROER)
 - Integraal verkenningenrapport en MER MIRT-verkenning
- Verkenningenrapportage en MER-MIRT:
 - In november opgeleverd en betrokken bij besluitvorming
 - Nu formele publicatie en vaststellen door gemeenteraad

Doel Aanvulling ROER

1. Input voor een **afwegingen** gebiedskeuzes en omgevingsvisiekaart
2. Identificeren van **potentiële showstoppers**: wat kan echt niet?
3. Identificeren van van **kansrijke oplossingsrichtingen** of **randvoorwaardelijke maatregelen** om het plan te verbeteren en/of mogelijk te maken
4. Identificeren nader **uit te werken opgaven** in de volgende fase van planvorming.

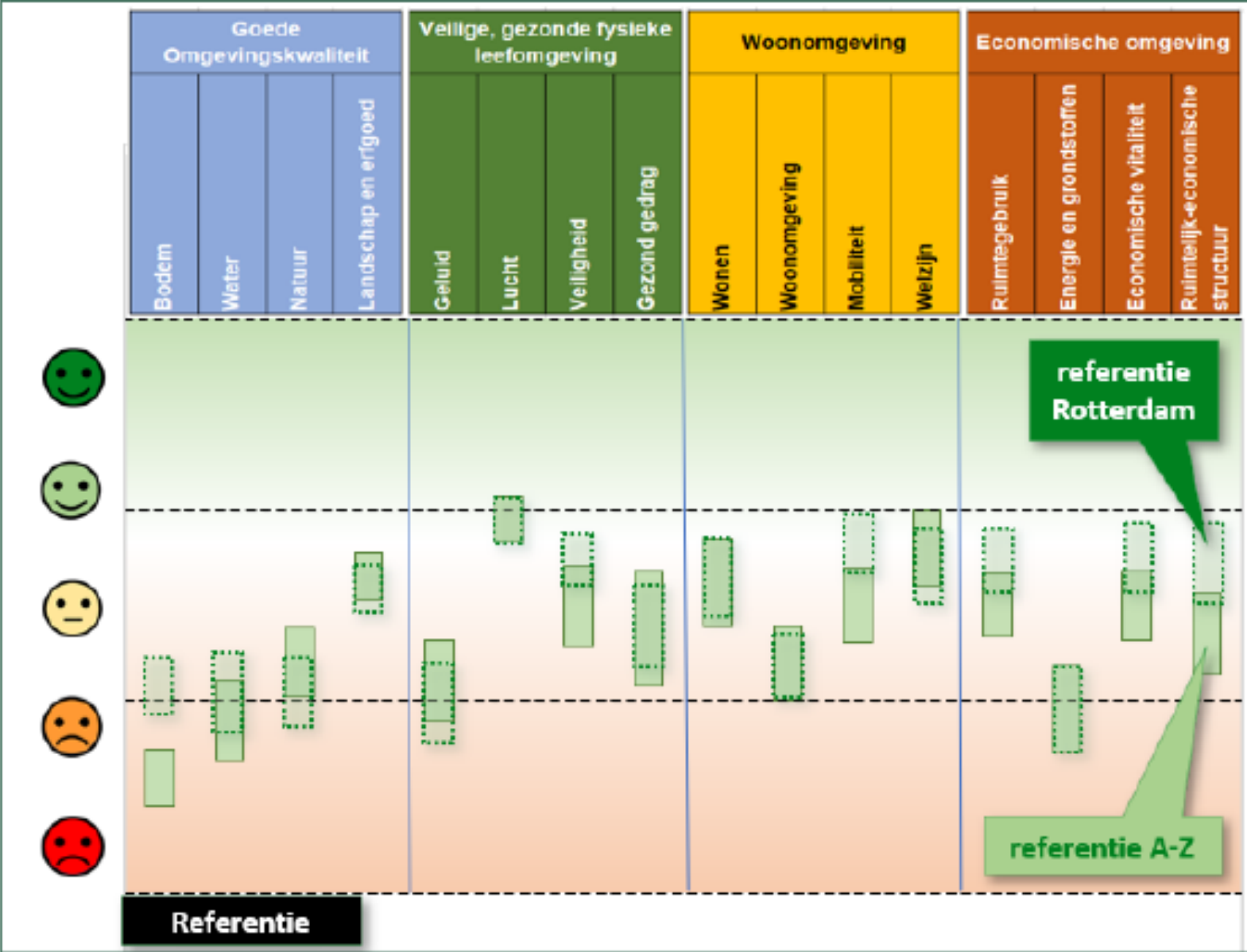
Methodiek Aanvulling ROER

Methodiek:

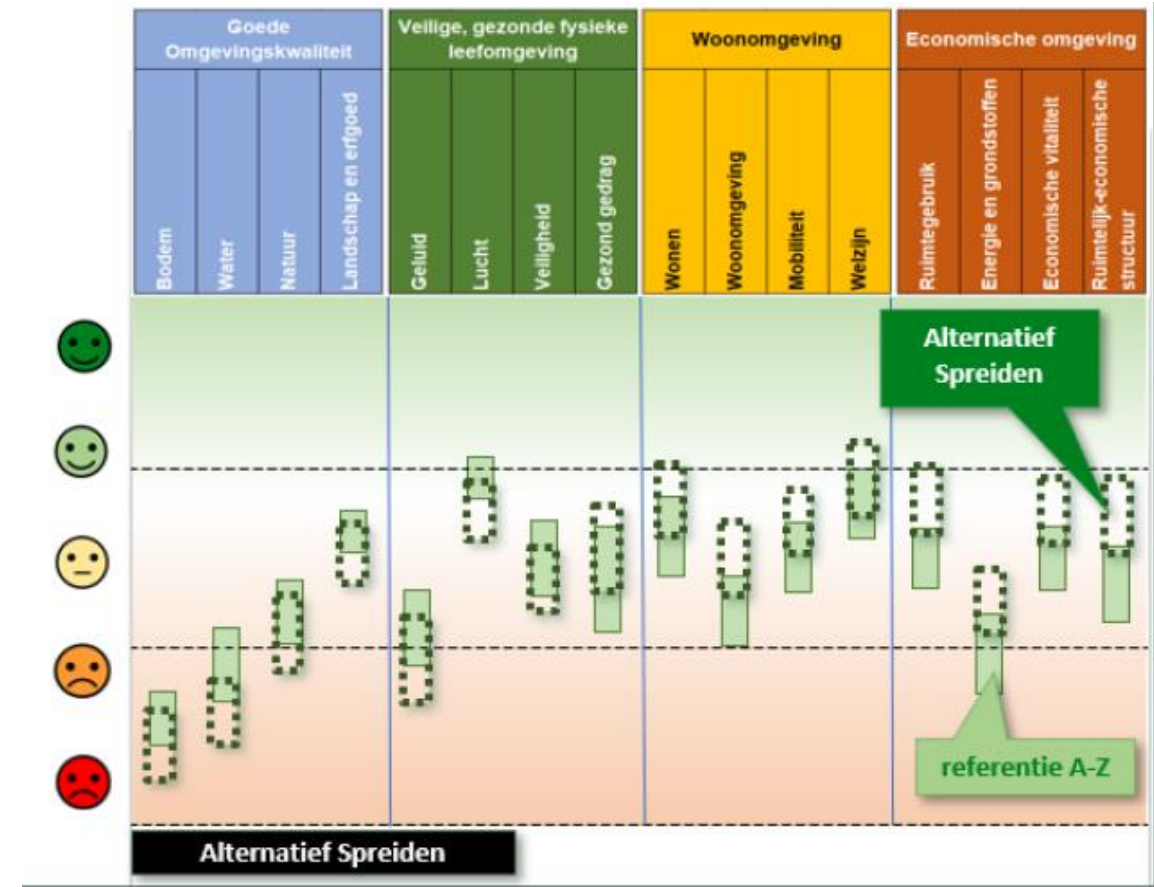
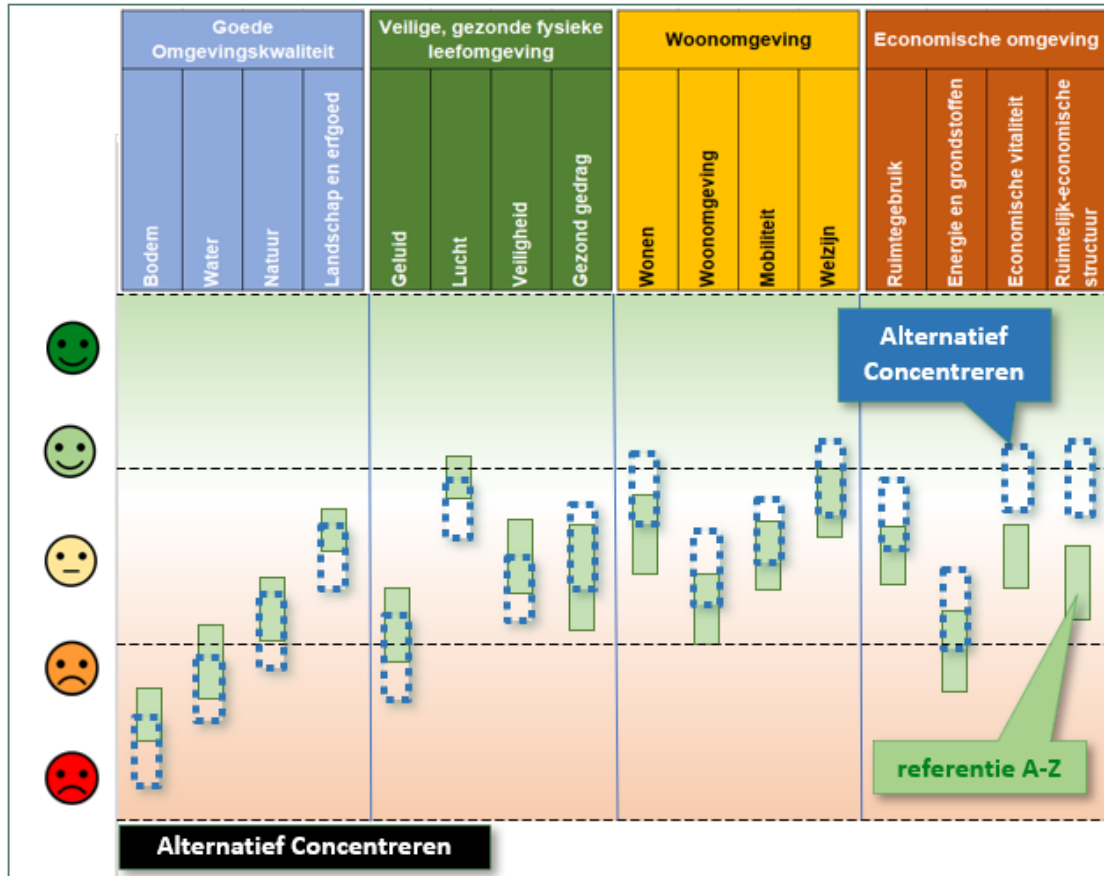
- ROER beoordeelt 4 categorieën omgevingseffecten:
 - **Goede omgevingskwaliteit:** bodem, water, natuur, landschap en erfgoed
 - **Leefkwaliteit:** geluid, lucht, veiligheid en gezondheid
 - **Woonkwaliteit:** wonen, woonomgeving, mobiliteit en welzijn
 - **Economie:** ruimtegebruik, energie en grondstoffen, economische vitaliteit, ruimtelijk-economische structuur
- Verschillende verstedelijkingsmodellen onderzocht
 - Alternatief **concentreren:** hoogstedelijke verdichting op knooppunten en in gebied tussen Kralingse Zoom en Stadionpark. Boszoom, Lage Land niet of nauwelijks verdichting
 - Alternatief **spreiden:** hoogstedelijke verdichting op knooppunten, lagere verdichting in tussenliggende wijken inclusief Boszoom
 - Twee subvarianten **bodem-water sturend** o.b.v. advies DCMR en commissie voor de m.e.r.

Oostflank t.o.v. Rotterdam – referentie situatie

- Specifieke uitdagingen Oostflank: bodem, water, mobiliteit, economische omgeving

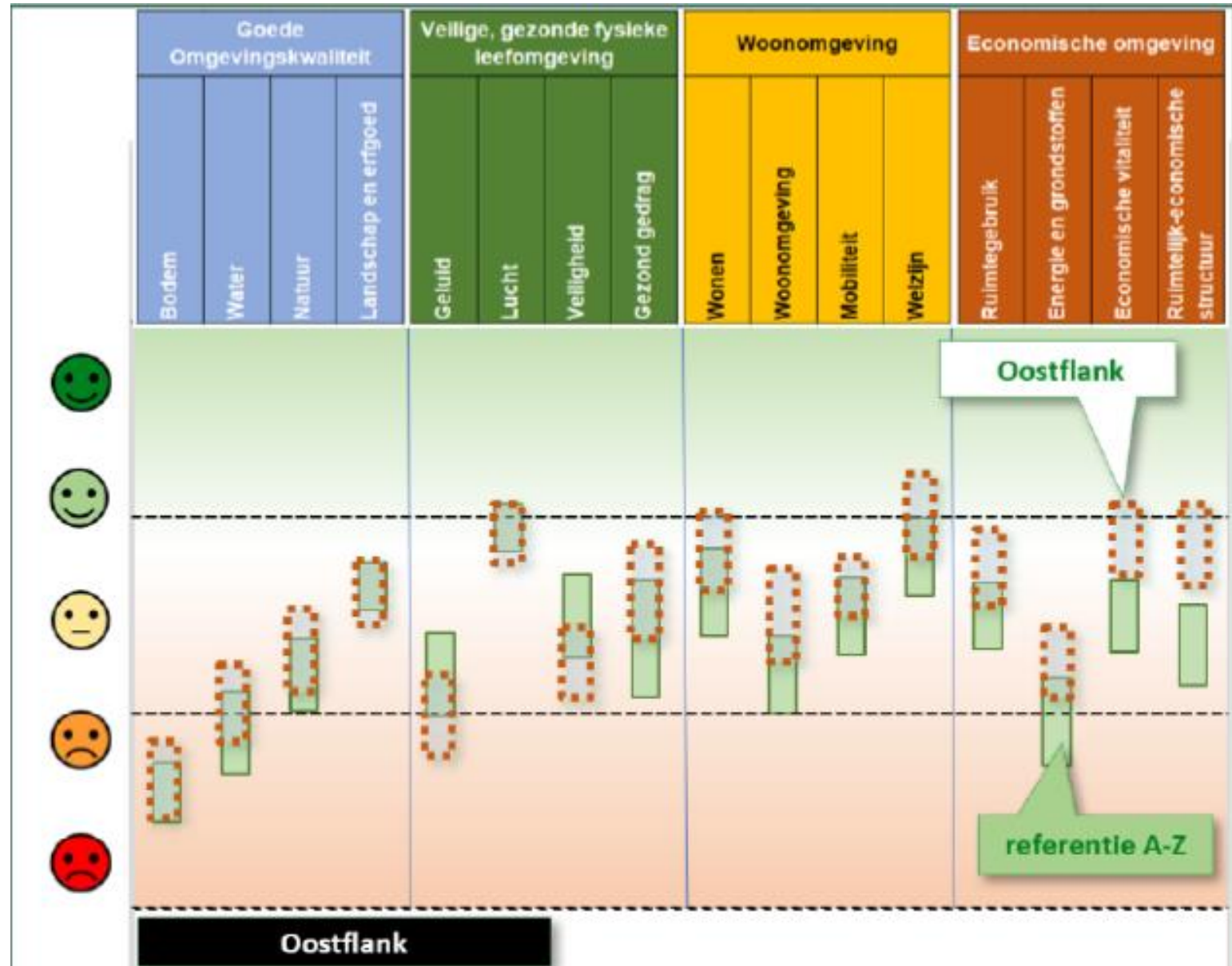
Referentie t.o.v. ontwikkeling zonder extra maatregelen bodem water

- Verschil tussen spreiden en concentreren is niet heel groot. Economisch potentieel concentreren is groter door hoger programma
- Verslechtering op aantal 'klassieke' milieuthema's (geluid, externe veiligheid)
- Verslechtering bodem, water en natuur

Referentie t.o.v. ontwikkeling mét maatregelen bodem water

- Positieve effecten woonomgeving en economische omgeving
- Verslechtering op aantal klassieke milieuthema's (geluid, externe veiligheid)
- Lichte verbetering bodem en water door gerichte ingrepen

ROER als input voor de herziening omgevingsvisie

- Vernatten en vergroenen randvoorwaardelijk voor verstedelijking (bodem en water, ecologie)
- Geen tot lichtere verstedelijking moeilijke plekken als Autostrada, gebied tussen snelweg en spoor (geluid, externe veiligheid)
- Geluidswerende maatregelen op plekken langs A16, A20 en spoor

Vragen aan gesprekstafels

Gesprekstafels

3 tafels: na 20 minuten wisselen

- Mobiliteit
- Verstedelijking
- Planning, proces en besluitvorming

Vervolg

Planning besluitvorming

• Terinzagelegging	30 mei – 14 juli 2023
• Politieke input op ontwerp-herziening	t/m 14 juli 2023
• B&W behandeling / aanleveren raadsvoorstel	26 september 2023
• Inspreekmoment	3 oktober 2023
• Technische sessie BWB	4 oktober 2023
• Commissiebespreking BWB	11 oktober 2023 (extra vergadering)

Herfstreces 16 – 20 oktober 2023

Begrotingscommissie BWB 25 oktober 2023

• Raad	7 / 9 november 2023